

Sommerfugl-projektet

– branding klinisk biokemi

Undervisere på tre geografier har samarbejdet om et stort fælles projekt for studerende i flere moduler. Projektet blev en succes hos de studerende, men om det også gav dem lyst til senere at blive ansat i specialet, er mere uvist

Klinisk biokemi-specialet oplever flere steder i landet, at de har svært ved at rekruttere de nyuddannede bioanalytikere. De har en tendens til at foretrække andre specialer og begrundet valget med, at klinisk biokemi er meget automatiseret, med patientkontakten og en ængstelse for at tage blodprøver. I klinisk biokemi er der mindre manuelt arbejde end i de andre specialer, og man kan nemt få fornemmelsen af, at man mere bliver teknikere end laboratoriepersonale. Det kan være svært at overskue, hvad der foregår i en stor maskine, og samtidig kan det være mere udfordrende direkte at måle sin ihærdighed og omhu i arbejdet end for eksempel i mikrobiologien eller patologien.

Vi, der arbejder i klinisk biokemi, er kede af specialets brand blandt de unge. Som undervisere satte vi os derfor for at undersøge, om vi ved at inddrage de studerende i et stort fælles projekt kunne vise dem, at klinisk biokemi også er et speciale i rivende udvikling med stort potentiale for udviklingsprojekter og personlig udvikling.

Fælles projekt på tre geografier

Klinisk Biokemisk Afdeling (KBA) Næstved, Nykøbing F. og Slagelse Sygehuse modtager ca. 60 bioanalytikerstuderende årligt fordelt på de tre geografier.

Afdelingen iværksætter kontinuerligt små udviklingsprojekter, som vi er fire undervisere, der planlægger, og som de studerende så udfører. Men hvad ville der ske, hvis vi samlede ressourcerne og gennemførte et stort klinisk relevant projekt, som de studerende udførte på tværs af geografierne?

Og hvilken indflydelse kan traditionelle brandingstrategier, brug af forskellige didaktiske metoder i undervisningen og involvering af studerende i projektets mange faser have på de studerendes oplevelse af KBA som henholdsvis kliniksted og fremtidig arbejdsplads? Disse tanker udfordrede vi med sommerfugl-projektet.

Projekt om sommerfugl-kanyler og koagulationsanalyser

Bioanalytikerunderviser Ida Enø og ledende overlæge Thomas Schiøler gjorde sig de første overvejelser om et stort projekt allerede i oktober 2014. I løbet af vinteren og foråret 2015 udviklede vi undervisere så projektet, hvor de studerende skulle være direkte aktive i de forskellige faser. De skulle være med til

at designe metode, indhente blodprøver, analysere blodprøver, organisere og rapportere projektets resultater og økonomi.

Det var en udfordring at udvikle et stort projekt på tværs af flere geografier. Det stiller store krav til samarbejdet imellem underviserne, som skal planlægge projektet og gøre brug af hinandens forskellige kompetencer. Samtidig skal man involvere de rigtige ressourcepersoner i afdelingen og finde og gøre brug af deres kompetencer. Som undervisere og projektledere skal vi være top-motiverede, da vi skal formidle formål og projektplan, sammensætte undervisning for studerende og motivere både studerende og personale til at engagere sig i projektet. Vi skal unægtelig selv tro meget på potentialerne i projektet, før vi kan motivere andre til at udføre det. Det gør vi ofte i små projekter hver for sig, men dette var første gang sammen og i så stor en skala!

Projektets emne blev koagulationsanalyser og sommerfugl-kanyler. Ifølge afdelingens kvalitetshåndbog skal røret til koagulationsanalyser tages som første rør ved blodprøvetagning. Men hvis venepunktur udføres med en sommerfugl-kanyle, skal der først påsættes et neutralt rør forud for koagulationsrøret. Hypotesen er, at koagulationsrøret ikke bliver fyldt korrekt på grund af luften i slangen på sommerfugl-kanylen. Denne hypotese satte vi os for at udfordre i projektet, som fik sin titel fra sommerfugl-kanylen, der er omdrejningspunktet.

Da resultaterne p.t. er ved at blive beskrevet i en videnskabelig artikel, kan vi desværre ikke beskrive projektet mere detaljeret endnu.

De studerende med i alle projektets faser

Over en periode på fire måneder deltog modul 6-, modul 11-, modul 12- og modul 4-studerende i projektet.

Modul 6 og 11 deltog i planlægningsfasen, hvor de debatterede præanalytiske, analytiske og postanalytiske aspekter på en hel dags workshop. De udførte derefter et tredages pilotprojekt samtidig på alle tre geografier, hvor de testede den foreløbige projektprotokol. Pilotprojektet gav os nogle meget vigtige erfaringer. Ikke mindst i forhold til reagensforbrug, arbejdsplanlægning med personalet og kapaciteten på vores koagulationsudstyr. Vi indså, at der skulle meget mere plan-

lægning til og involvering af personalet og specialister, hvis projektet ikke skulle ende i rent kaos ved opstart.

Modul 12-studerende i Næstved validerede de blodprøverør, der skulle bruges i projektet, og modul-4 studerende stod for udførelsen.

Igennem hele projektet var vi fire undervisere projektledere, som havde det overordnede ansvar og overblik. I det følgende beskriver jeg udelukkende de modul 4-studerendes oplevelser. Ikke fordi de øvrige studerendes arbejde er mindre betydningsfuldt, men fordi modul 4-studerende deltog i selve udførelsesfasen, og fordi det var dem, vi efterfølgende interviewede om, hvordan de evaluerede projektet.

Branding med glad badge

I projektet ville vi afprøve nogle af de traditionelle brandingstrategier, der anvendes, når man strategisk vil synliggøre og kommunikere værdien af et projekt og en virksomhed til interessenter (1). Vi valgte nogle få og meget enkle metoder, som skulle bidrage til at styrke de studerendes relation til afdelingen og øge specialets image (2).

I planlægningsfasen initierede vi en konkurrence blandt de studerende om et badge, der skulle være sommerfugl-projektets varemærke. Badget skulle skabe brandgenkendelse blandt de studerende og afdelingens personale og nysgerrighed blandt andre sundhedsprofessionelle og patienter på syge-

1. præmie

"Project Butterfly - Branding Clinical Chemistry"-posteren vandt 1.-præmie til Nordisk Kongres for Bioanalytikere (NML) i Island juni 2015.

De fire undervisere, som stod for projektet: Fra venstre Tanja Würtz Jørgensen, Marianne Birkekær, Ida Enø Jensen og Tina Frederiksen.

husene. Bioanalytikerstuderende Keld Jensen vandt konkurrencen. Hans version er enkel og egnet til et badge, der hurtigt skal kunne aflæses på afstand. Samtidig er der en tydelig, visuel reference både til navnet på projektet, og at det omhandler blodprøver. Det samlede indtryk er glad, venligt og meget iøjnefaldende på en hvid kittel.

Som visuelt symbol fik badget stor betydning for projektet. "Fællesskab" er det nøgleord, de modul 4-studerende bruger, når de omtaler det. Alle ansatte i afdelingen fik tilbudt et badge til deres kittel, og de studerende følte sig meget stolte over at se mange bære det. De følte, personalet bakkede op om de-

res arbejde. Selv i dag, flere måneder efter, er der personale, der stadig bærer badget, hvilket de studerende udtrykker stor begejstring over. Samtidig modtog de mange spørgsmål fra personale og patienter, så de skulle formidle projektet for mange mennesker med forskellige forudsætninger. Det var der stor læring i.

"Det var lidt sjovt, at der var nogle af personalet, der ikke var en del af projektet, men rent faktisk gerne ville have et badge på. De ville gerne være en del af fællesskabet. De udtrykte, at det var rigtig fint, det vil jeg også gerne have. De kunne se noget betydning i det, at det var en god idé at lave det her projekt." Linda, modul 4-studerende

- og Facebook

Ud over badget oprettede vi også en facebookside for projektet, som vi anvendte som fælles kommunikationsplatform. Facebook er meget brugt af studerende i andre sammenhænge, og denne hurtige metode til formidling af information viste sig meget brugbar. Bl.a. kunne afdelingens specialister og kemiker enkelt og nemt følge med i projektets forløb og resultater.

"... at så var man i gruppe sammen med specialister, undervisere og kemikeren inde på Facebook. Så var man sådan en del af teamet, ikke ..." Maria, modul 4-studerende

Facebookgruppen havde også stor betydning for de studerendes fællesskabsfølelse og motivation. Kemikeren og specialisterne sendte direkte opmuntring til de studerende, efterhånden som projektet skred frem, og resultaterne tikkede ind. Det vil sige, at det lykkedes os, kemikeren og specialisterne direkte at motivere de studerende uden at have fysisk kontakt med dem, da vi jo var spredt over tre geografier. De følte, at alle fulgte med, og at interessen var lige stor for alle tre geografier. Samtidig blev alle lynhurtigt informeret om, at vi havde vundet 1.-præmien til NML-kongressen via Facebook, hvilket selvfølgelig vakte stor jubel.

Hvis vi skulle lave et badge til et andet projekt, vil vi nøje overveje baggrundsfarven. En enkelt af afdelingens mandlige personale ville ikke gå med badget, for: "Det er jo lyserødt". Måske en mere kønsneutral farve er at foretrække en anden gang, så vi ikke udelukker dem fra fællesskabet, som ikke bryder sig om lyserødt!

Studerende fandt projektet meningsfuldt

"YES - vi har samlet flest resultater!" udbrød en glad modul 4-studerende. På alle tre geografier arbejdede modul 4-studerende viljestærkt om at samle så mange resultater som muligt i en tidsbegrænset periode. Pludselig dukkede en spontan, intern konkurrence op mellem geografierne, og antallet af indsamlede prøver og resultater steg hurtigt. Engagementet hos både afdelingens studerende og personale voksede parallelt med mængden af data, og rammerne blev skabt for, hvad der skulle vise sig at blive en international videnskabelig undersøgelse og artikel.

"Jeg synes, det er megasejt, at det bliver brugt til noget. Det har ikke været forgæves, det vi har lavet. Det bliver rent faktisk også brugt til noget!" Pernille, modul 4-studerende

Afdelingsledelsen havde stor interesse i sommerfugl-projektet, og det gav et ekstra kick til de studerendes motivation og ansvarsfølelse.

Udover resultater registrerede de studerende alle deres præanalytiske og analytiske observationer i en logbog. Der er potentiale til flere videnskabelige undersøgelser og artikler i de observationer.

Fik indsigt i økonomi og modstand mod forandring

De modul 4-studerende fik også et sjældent indblik i forbrug og økonomiske aspekter af et stort projekt. Hvor meget reagens bruger apparaturet til en enkelt analyse? Hvor stort er budgettet, og hvor mange blodprøver kan vi tage, før vi når det maksimale budget? Beregningerne gav de studerende en mulighed for at reflektere over afdelingens organisatoriske rammer og krav. Kan man bare gøre, som man vil? Eller er der en grænse? Det var en overraskende oplevelse for dem. Tænk sig, at en lille kuvette kan være så dyr!

Da regionen var i udbud med blodprøveutensilier, var vi nødsaget til i projektet at vælge en anden udbyder, da vores eksisterende utensilier ville blive skiftet ud få måneder senere. De studerende oplevede forskellige holdninger

blandt personalet til den anderledes sommerfugl-kanyle. Det gav dem en unik mulighed for at reflektere over hæmmere og fremmere i et projekt i en organisation og personalets bekymringer og modstand mod forandringer. (3).

"Hun spurgte meget ind til, om de her, øhh, remedier, om det var noget, der skulle implementeres sådan fremadrettet også. Og så sagde jeg, det ved jeg ikke, det må du altså spørge nogle af de andre om. Det havde jeg ikke nogen idé om." Danah, modul 4-studerende

Fokusgruppeinterview

De ni modul 4-studerende inviterede vi til at evaluere projektet i et fokusgruppeinterview. Denne kvalitative videnskabelige metode er egnet, når man søger perspektiver på et emne, der ikke handler om personlige forhold eller individuelle livsverdener (4). Deltagerne inspirerer hinanden spontant i dialogen, så interviewet åbner en bred vifte af holdninger. Seks af de ni studerende deltog i en times interview på University College Sjælland om blodprøvetagning, samarbejde, ledelsesopbakning, branding-metodernes indflydelse på projektet og deres holdning til KBA som kliniksted og fremtidig arbejdsplads.

Interviewet tegner et billede af stolte, glade studerende, som beskriver projektet som sjovt og spændende. De føler stolthed over at have deltaget i et projekt af international kaliber, som kan få afgørende betydningen i afdelingen økonomisk og praktisk. Vi kunne se glæden lyse ud af øjnene på dem og synes også, at glæden stråler igennem i deres udtalelser i interviewet. Men de nævnte også ord som stress og samarbejdsudfordringer med andre studerende og enkelte af personalet.

"Jeg tænker også, at det giver lidt mere sådan: Ej, nu skal vi altså vise dem, at det her kan vi godt, det kan vi sagtens finde ud af. Så det giver måske også mere gåpåmod og motivation." Signe, modul 4-studerende

Fik deres "egne" blodprøver

Projektet afhang af samarbejde internt mellem de studerende og mellem studerende og uddannede kolleger. At udføre et storstilet klinisk projekt med mange blodprøver og analyser dagligt med en fast protokol, samtidig med at dagsproduktionen skal klares, kræver, at alle involverede kan koordinere deres arbejdsopgaver og tid. De studerende bar selv størstedelen af ansvaret i projektet, og det gav dem en direkte oplevelse af, hvordan man planlægger sit arbejde. De lærte, at det at være ansat i en klinisk biokemisk afdeling giver en aktiv og uforudsigelig arbejdsdag, og at arbejdsplanlægning er et grundvilkår.

Et kriterium i projektet var, at modul 4-studerende selv skulle tage blodprøverne til analysering. Det ville både sikre kontinuitet i den præanalytiske fase og udvikle de studerendes kompetencer i blodprøvetagning. Deres motivation var meget stor, og de blev hurtigt uafhængige af hjælp fra de uddannede kolleger.

"Jeg synes, at jeg havde mere lyst til at tage blodprøverne, fordi det ligesom var vores ting. Altså, jeg blev bedre til det, fordi jeg kom helt naturligt til at tage flere blodprøver. Og blev meget mere tryk ved det." Charlotte, modul 4-studerende

I slutningen af klinikperioden var alle de studerende selvstændige blodprøvetagere. Tre af de ni studerende er i dag ansat i afdelingens studenterkorps. Alt i alt en stor succes.

Fokusgruppeinterviewet som metode viste sig meget egnet til evalueringen. Vi har fået mange perspektiver af de unges oplevelser af projektet og et godt grundlag for at vurdere, om målene er opfyldt.

Didaktiske metoder og kreativitet

For bioanalytikerstuderende i klinik er udfordringen at opnå læringsmålene i modulbeskrivelsen. Det relaterer til Blooms taksonomi, hvor læringsmålene kan visualiseres som en trappe (5). Hvert trin er vidensindhold i læringsmålene. Man må nødvendigvis starte på nederste trin og bevæge sig langsomt op et trin ad gangen, til målene er opfyldt for den enkelte studerende. Til denne vej benytter vi som undervisere i afdelingen forskellige didaktiske metoder, eksempelvis cooperative learning, transfer og forskellige læringsstile. Metoderne sætter fokus på aktiv indlæring og motiverer de studerende til at tage stilling til indholdet og reflektere over undervisningen.

Konklusion

Det er udfordrende at finde metoder til at motivere andre til at udføre et projekt, men vi synes selv, at det lykkedes os at engagere mange studerende og personaler over tre geografier til ét fælles projekt. De studerende gjorde meget ud af at udføre projektet omhyggeligt og korrekt. De kom med forslag til forbedringer og var effektive og målrettede. De

følte ejerskab for projektet, og det indbar, at resultaterne har høj validitet, og projektet international relevans.

Læringsudbyttet for både os som undervisere og de studerende blev langt større end først antaget. De studerende har fået et indblik i organisatoriske rammer, beslutningsprocessen og planlægningen bag et stort projekt, daglig ar-

bejdsplanlægning, blodprøvens gang fra patient til analyseresultat og kvalitetskrav i udviklingsprojekter. De har oplevet, at klinisk biokemi som speciale er i rivende udvikling med mange muligheder, og de har lært, at processen fra idé til resultat kan være lang.

Som undervisere har vi fået indblik i krav til internationale forskningsprojekter, præsentation af videnskabelige forskningsprojekter, organisering og planlægning af store projekter, og vi har fået erfaring med, hvordan man motiverer relevante personer til at udføre et projekt. Sidst, men ikke mindst, lærte vi også meget om hinanden, om vores individuelle kompetencer, og hvordan vi gør brug af hinanden mod et fælles mål.

Modul 4-studerende fortæller i fokusgruppeinterviewet, at de klart vil anbefale KBA som kliniksted, men at projektet ikke har øget deres lyst til at søge ansættelse i KBA, når de er fæ-

rdiguddannet. Vi har reflekteret over, hvorfor vores oprindelige mål ikke er lykkedes, og vi er nået frem til, at det måske kan tillægges, at modul 4 endnu ikke har været i klinik andre steder end KBA. Måske ville brandingmetoderne og projektet have haft større indflydelse på deres valg, hvis det fx var modul 12, der stod for udførelsesfasen? Under alle omstændigheder har projektet givet alle medvirkende studerende nogle kompetencer, som giver dem større mulighed for at blive ansat i klinisk biokemi. Så er det op til dem selv, om de vil gøre brug af det!

Perspektivering

Vi har gjort os mange erfaringer i sommerfugl-projektet. Bl.a. skal personalet i afdelingen forberedes rigtig godt over mange seancer på personalemøder. Selvom vi havde gjort et stort arbejde, havde vi undervurderet vigtigheden af fælles information, da vores primære fokus var de studerende.

Vores valg med at blande studerende på forskellige moduler i projektet gav også udfordringer med kommunikation og respekt for hinandens kompetencer. Det kræver en forventningsafstemning med de studerende i starten af projektet, så de kan give plads til hinanden.

Sidst, men ikke mindst, skal der afsættes meget tid til planlægning, pilotforsøg og udførelse, når projektet er så stort. Det stiller også store krav til kommunikation og planlægning over flere geografier. Selvom vi følte, at vi havde brugt meget tid på planlægning og var mange øjne på projektet, dukkede der alligevel uforudsete aspekter op, hvor vi blev tvunget til at tage en hurtig beslutning. Vi blev også lidt pressede i udførelsesfasen, da projektet på forhånd var optaget til præsentation til NML i juni 2015. Det stressede både nogle af de medvirkende modul 4-studerende, som kun havde tre uger til at samle resultater, og os selv, som skulle lave beregninger og postere. Det kunne vi have undgået ved at være mere tålmodige med den nordiske præsentation af projektet.

I fokusgruppeinterviewet fortalte de studerende i Nykøbing og Næstved, hvor de var henholdsvis to og tre til at udføre projektet, at de under tiden havde følt sig stressede over projektet, skriftlige opgaver og eksamen i modulet. I Slagelse, hvor de var fire studerende, giver de ikke udtryk for stress. Antallet af studerende til et stort projekt synes altså ikke ligegyldigt, og det skal vi være opmærksomme på næste gang.

Sommerfugl-projektet har været en fantastisk og inspirerende rejse for både studerende og undervisere. Det er helt sikkert ikke sidste gang, vi initierer et storstilet klinisk multicenterprojekt for studerende, da vi alle har lært utrolig meget.

Tak til personalet og ledelsen i afdelingen. Og ikke mindst en kæmpe tak til alle de medvirkende studerende i projektet. Vi kunne ikke have gjort det uden jer. ■

Medvirkende undervisere:

**Ida Enø Jensen,
Marianne Birkekær,
Tina Frederiksen
og Tanja Würtz
Jørgensen.**

REFERENCER:

- (1) Hanne Olkjær Edlefen (2007). *Corporate branding i den offentlige sektor*. Det Samfundsvidenskabelige Fakultet. Projekt- & Karrierevejledningens Rapportserie Nr. 218/2007. http://samf.ku.dk/pkv/faerdige_projktopgaver/218/218_samlet_pdf_til_web.pdf
- (2) Lars Sandstrøm (2010). *Corporate branding – sådan bruger du corporate branding til at styrke virksomhedens interne og eksterne relationer*. Børsen. http://ledelse.borsen.dk/article/view/542/corporate_branding.html
- (3) Bente Halkier (2015). Fokusgrupper. I: Svend Brinkmann og Lene Tanggaard. *Kvalitative metoder – en grundbog*. Hans Rietzels Forlag.
- (4) Hanne Dahlerup og Thomas Hanberg Sørensen (2010). *Projektledeelse i sundhedsvæsenet – fra idé til resultat*. Gads Forlag.
- (5) Lotte Rienecker og Peter Stray Jørgensen (2012). *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Samfundslitteratur.